

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTKÓW

3. Miejscowość

STASZOWICE

(STRASZOWICE-ŁOKIETKOWO,
STASZOWICE)

1. Nazwa

Historyczny układ ruralistyczny wsi

2. Czas powstania

ok. 1750, 1945

9. Materiały graficzne

4. Adres (ulica, nr posesji)

5. Przynależność administracyjna

Województwo **DOLNOŚLĄSKIE**

Powiat **WOŁOWSKI**

Gmina **WOŁÓW**

6. Współrzędne geograficzne

51°25'50"N 16°46'25"E

7. Użytkowanie obecne

mieszkalne
rolnicze

8. Stan zachowania

4

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Poprzednie nazwy miejscowości: ok. poł. XVIII w. - Niegsen; 1787 r. - Nixen; 1829 r. - Nigsen; 1830 r. - Niegsen; 1845 r. - Niegsen, Nixen; 1873, 1912, 1937, do 1945 r. - Niegsen.

Znaczenie i pochodzenie nazwy wsi: Nazwa niemiecka może być zniekształconym zapisem fonetycznym nazwy polskiej, pierwotnej. Obecna nazwa polska nie ma nic wspólnego z nazwą niemiecką.

Historia wsi i dóbr. ok. poł. XVIII w. osada należy do Pelczyna i stanowi z nim jedną własność. W 1787 r. wioseczka-przysiółek o 5 domach należy do Górnego Pelczyna. W 1830, 1845 r. niewielka miejscowość należąca do Pelczyna, w okręgu wołowskim. W 1873 r. Straszowice stanowią część dóbr w Miłczu. W 1891 r. Tutejsze dobra stanowią jeden majątek rycerski z Dolnym Pelczynem. W 1912 r. Straszowice określane są jako folwark należący do Dolnego Pelczyna. W 1937 r. w Straszowicach wymieniane są: majątek rycerski Dolny Pelczyn- Straszowice *NiederPolgsen- Niegsen* oraz majątek resztkowy Straszowice *Niegsen*.

Niewielka osada zdominowana przestrzennie przez dawny majątek. Pozostała zabudowa wiejska składa się z obejść.

Bibliografia:

- Richard Junke: Wohlau, Geschichte des Furstentums und des Kreises von ..., Wurzburg 1965, GŚŁ 50212 II, [RJ 1965]
- Knie J.: Alphabetisch-statistisch-topographische Ubersicht der Dorfer, Flecken, Stadte und anderen Orte der konigliche Preussische Provinz Schlesien, Breslau 1845 [K. 1845, s.]
- Regesty Śląskie, pod redakcją Waclawa Korty, t. 1 (1343-1348), Wrocław 1975 ; t. 2 (1349-1354), Wrocław 1983; t. 3 (1355-1357), Wrocław 1990; t. 4 (1358-1359), Wrocław (bez daty wydania); t. 5(1360), Wrocław 1992
- Schlesisches Giiter-Adressbuch. Verzeichnis samtlicher Rittergueter und selbstandigen Gutsbezirke, sowie der grosseren Landguter der Provinzen Nieder- und Oberschlesien Breslau 1891,1912, 1937
- Wytyczne konserwatorskie do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Wołów, Wrocław 2000
- Zimmermann F. A., Beytrage zur Beschreibung von Schlesien, Brieg t. IV 1785; t.VII 1787

Materiały kartograficzne:

- Messtischblatt, pomiar 1887, nowelizacja 1929, wydanie 1937-1940.

Istniejące zagrożenia: Degradacja układu ruralistycznego związana z współczesną zabudową różnego typu, dogęszczanie i wprowadzanie nowej zabudowy na terenach historycznie niezabudowanych, rozbiórki i przebudowy budynków historycznych oraz ich modernizacja z wykorzystaniem współczesnych, niezgodnych z lokalną tradycją materiałów budowlanych.

Postulaty konserwatorskie: Utrzymanie układu wsi, zachowanie skali zabudowy, jej historycznego rozplanowania, tradycyjnych brył, formy, użytych materiałów i artykulacji elewacji.

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

czerwiec 2023
Justyna Kość